

Сељак, пољопривредник, фармер... зову га свакако, не разумеју га и не уважавају никако. Сељак јуче, данас и сутра остаје у вези са земљом и природом. Тежак живот му власт кроз читаву историју људског друштва и државе још више отежава.

Сељак је увек сељак. Легне забринут, устаје забринут и тако је од памтивека. И од памтивека сви мисле да сељак добро једе, пун му је замрзивач, пушница, вајат и шпајз... Можда, али му је празан џеп и – душа. Прерађивачи зарађују, откупљивачи уцењују, држава не пружа никакве гаранције, нема уговарања производње и сви профитирају, осим сељака.

Сетимо се басне у којој су Цинцари правили заједничку кашу од пиринча. Свако од њих је у котао требало да убаца по шаку пиринча, сваки од њих је пришао котлу и из шаке „убацио“ пиринч, кашу су сви кусали, хвалили и слатко се наспавали јер су се најели – топле воде. Нико није убацио пиринч, јер је свима шака била празна. Колико је данас Цинцара у држави Србији? Председник Србије је пре неколико месеци изјавио да Србија мора да сачува ресурсе. Председник је открио топлу воду – без пиринча! О којим то ресурсима он говори: о становништву, земљишту, водама, руди...?

Да ли су за све криви избори

Шта да сачувамо када су Матијевић, Костић, Мишковић, Агрокор и остали добили на поклон десетине хиљада хектара најбоље земље? О којим то ресурсима Тадић говори? Нека наведе неке ресурсе које он и „његови“ нису распродали и уништили. Ко ће за неколико година обрађивати земљу, брати воћњаке и винограде? Село нестаје, млади су отишли у град, огњишта се гасе, све је више закоровљених њива – нема ко да их обрађује. А и ово мало младих, здравих сељака ради само зато што су љубав према земљи наследили од деде и „бабе“! Не зато што им је држава помогла, мој председниче.

Некада су имања по Србији обрађивали Бугари и Румуни за мизерне наднице, сада они плаћају нама да радимо код њих. Код нас ће, када село потпуно одумре, радити још

можда само Кинези, или марсовци. Стратегија пољопривредног развоја је „увек припремљена“ у предизборним активностима готово свих странака, а након избора та стратегија никада не буде примењена. И тако у круг. Хоћемо ли икада нешто предузети да вратимо младе људе из града на село, док још постоје некакве везе између села и града? Село умире, остају само недосањани снови и проливени тежачки зној.

Откупне цене малине, купине, пшенице, соје, сунцокрета и кукуруза су мизерне, а сељак не зна по којој цени продаје чак ни онда када се његови производи сместе у складишта, ни када ће му бити плаћено. Ове године су, мој председниче, на плакату, билборде, митинге, ТВ дуеле и дневнице уочи председничких и парламентарних избора потрошени милиони динара (или евра, долара). У једном тренутку је пшеница „на зелено“ продавана за 17 динара, затим је у јуну, непосредно пред жетву, дошло до пада цене. Како се то догодило када је у резервама било довољно брашна, а силоси се тада празне и припремају за пријем новог рода пшенице? Тада пада цена пшенице. То је опробана тактика из времена владавине Слободана Милошевића.

Да ли су сви министри пољопривреде у Србији од 2000. године (Веселинов, Јефтић, Дулићка, Милосављевић) постављани тако да они извршавају налоге оних у чијим је рукама „даљински“, чиме јачају пољопривреде неких земаља, али не и Србије? Велике осцилације, стихија, неизвесност и никада сиромашнији – у добром роду! И сваке године исти проблеми. Сви се министри понашају уцењивачки према сељаку, он нема складишта, хладњаче, лиценце, млекаре. Сељаку треба новац да би могао континуирано да производи и зато продаје свој труд у бесцење.

За сетву једног хектара пшенице потребно је уложити најмање 400 евра, сетва је сваке године све скупља, а „жетва“ све јефтинија, са садашњом ценом пшенице од 11–12 динара нисам сигуран да је сељак на позитивној нули. Ђубрива су од августа прошле године поскупела: минерална и азотна за 100–150 одсто. Када додамо томе да се сирови кукуруз откупљује за 8 динара (умањено за 2,5 динара на име трошкова сушења), онда видимо каква је „берићетна јесен“ за сељака.

И тако из године у годину, министри долазе (и обећавају) и одлазе (и не испуњавају дата обећања), а сељак остаје и пропада. А видећемо скокове цена за неких пет месеци. И ко ће профитирати? Залихе јефтине робе од сељака доћи ће на тржиште и купци ће јефтино откупљену робу од сељака продавати вишеструко скупље. И тако у круг, сељак све сиромашнији, а откупљивачи, пекари, кланичари, млекаре све богатији.

Кад нема робе, министри потегну „робне резерве“, или „одреше државну кесу“, па увезу. Увезу неку робу најчешће по скупљим ценама него што су је извезли. Та игра обмане, самообмане и преваре траје већ врло, врло дуго и краја јој нема. И молићемо се драгом Богу да следеће године не буде избора, можда се неко сети да уместо у изборе уложи неки динар и у пољопривреду. А и ви „господо тајкуни“, одустаћете од ваших политичара, јер са нашом пропашћу и ви нећете имати шта и од кога да купите. Избори нису никада били скупљи. Требало би их укинути – свеједно нам је ко је на власти. Оде Курта, дође Мурта. Увезимо нпр. Шредера, јефтинији је од Динкића.

Шта то беше рурални развој и органска производња

Сељака не дотичу догађаји у политици, али му није свеједно да ли ће и по којој цени продати пшеницу, млеко, товљенике. Још 2001. године бивши министар Веселинов је потписао уговор са Русима: извоз меса за гас. Од тада до данас Русима није извезена ни једна једина полутка, а највећи спољнотрговински дефицит имамо баш са Русијом (због нафте и гаса), а могли смо га барем мало умањити извозом свињског меса, прерађевина, па и млека и сира.

Ми имамо здраву храну, прерађивачке капацитете и празне објекте за узгој. Међутим, немамо памети, али које: сељачке или министарске? И док наше село пропада, Русе хране њихови вековни непријатељи – Пољаци. Пољацима извоз у богату, потрошачку Русију доноси огроман спољнотрговински суфицит. Милошевић нам је оставио у аманет најповољнији спољнотрговински споразум са Русијом уз 1 одсто царине, али у Србији нема „памети“ да то искористи.

Ми из Европе увозимо млеко у праху и месо сумњивог квалитета и тиме гушимо домаћу производњу. Које је то у интересу? Не врше ли можда ови „изабрани“ експерименте на сељаку – да виде колико је издржљив? Не проверавају ли можда колико дуго ће сељаци и грађани бити глуви да чују и неми да подвикну: „Е, сада је доста!“ Ћуте и тајкуни, богате се и ћуте. Власт „чује“ тајкуна који „ћути и шушка“, али не чује сељака, јер од сељака им „ништа не шушка“. Покуповали су „новопечени бизнисмени“ комбинате и задруге, огромне комплексе најбоље земље, али не да би је обрађивали. Добили су је за џабе, па што да не узму, њима и тај мали додатни џепарац, будући да не живе од пољопривреде, није на одмет.

Сви се удружише на уништавању села и откупу (читај отимању) наше земље. Знамо за податак да је један Енглеz јефтино купио једну задругу у Банату. Сада Мађари са севера Бачке негодују због продаје комбината са земљиштем тајкунима. Војвођанин над Војвођанима, „друг Неша“, за сада ћути. Ваљда и због кума, а огласиће се када се све распрода и отуђи. По том питању и председник и премијер имају наизглед амбивалентан став.

Дворац без краља

„Велики бизнисмени“ увек пре добију кредит од банке од убогог сељака, јер имају боље банкарске гаранције. Сељак је потрошио и последњи динар самостално финансирајући производњу „од орања до брања“. Нема где да позајми, јер не може да прода своју робу. Они „велики“ продају јефтино (јефтино су и добили), а он не добије ни оно што је уложио. Костић је понудио „Лабудњачу“ са око 2.000 хектара на лондонској берзи, при чему је разлика у цени колико је платио и пошто продаје огромна.

Из године у годину дошло се до тога да нема више одакле да се обнови производња. И шта још да уради сељак са 10–20 хектара земље? Ако је и добио кредите за механизацију, свака нова рата кредита је сигурно већа, при чему је цена млека, пшенице, кукуруза, соје, сунцокрета мања него када је он узео кредит. Како онда планирати, ризиковати и узети кредит, а држава се на сва уста хвали како даје повољне кредите? Они јесу повољни, али не за сељака, већ за тајкуне и државу. Оствариће се сан бившег министра Веселинова: слободан увоз и слободан извоз.

Поред великих субвенција, дампиншких цена, међународних ИСО стандарда и других баријера, ми немамо шансе за тако лак приступ њиховом тржишту, као што нас убеђују „европејци“. Тај фамозни ССП није истоветан за све земље са којима је потписан. По овом споразуму странац може одмах да купи земљу, а када ћемо (и да ли ћемо) ми у ЕУ – то је мање битно. Да ли је то њихова намера и наша наивност? Британски премијер Бенџамин Дизраели је средином 19. века навео циљеве „тајних друштава“: да садашње власнике избаце са њихових имања! Квалификација нашег министра је та што му је (по неким наводима) деда био масон.

Везе

Говоре како смо ми јако везани за ЕУ, јер, побогу, 70 до 80 одсто нашег извоза иде у ту ЕУ. Међутим, ми извозимо скупе и квалитетне сировине, а купујемо од њих скупу робу сумњивог квалитета. Стручњаци тврде да на сваки извезени евро губимо 10 евра, што се не би догодило да те извезене сировине прерадимо код нас. На 500 милиона евра извоза (пшенице, кукуруза, соје) добили бисмо 4–5 милијарди евра, уместо што исто толико губимо.

Досадашњи министар пољопривреде, сада министар трговине, у тренутку надахнућа је изјавио: „Да нисам министар, бавио бих се извозом житарица.“ Којим је квалитетима заслужио да постане министар? Прво су нас убеђивали да ситни произвођачи не могу опстати са 3–5 крава, 20–30 свиња, 3–5 јутара земље, али данас видимо да нам је свима предодређено да пропаднемо, осим неколицини најкрупнијих. Куда плови ова трошна српска шајка?

Најјефтинија радна снага ће сигурно бити у Србији. Где су ти председникови ресурси, очување, обнова, заштита? Сељаку остаје само „шећерна водица“, па чак и „чорба од барених јаја“, што рече један сељак из Шајкаша, када су га питали колико му остане зараде од јунади које је товио пре четрдесетак година за неку фирму из Загреба. Нека нам је лака ова „тајкунска земља“ у Војводини и са њом и Србија, која је све више пуста, сиромашна и закоровљена. Док се Шпанци боре са ветром и природом да сачувају обрадиво земљиште, код нас се поклања, најбоље оранице прекривају асфалт, отпад, хипермаркети, бензинске пумпе, банке. А сељаку остаје да куса чорбу од барених јаја.